

โหราเวชศาสตร์ทางการแพทย์แผนไทย องค์ความรู้ "ธาตุเจ้าเรือน" ในการดูแลสุขภาพ

องค์ความรู้ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย กล่าวถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติตั้งแต่กำเนิด โดยมีการอ้างอิงในคัมภีร์แพทย์แผนไทย คือพระคัมภีร์ปฐมจินดา มีใจความว่า รูปร่างกายมนุษย์เกิดครั้งแรกภายในครรภ์มารดา มีขนาดเล็กมากเท่ากับหยดน้ำมันงาที่ติดปลายขนจามรี หลังจากถูกสะบัดถึง 7 ครั้ง และด้วยอิทธิพลของธาตุไฟก่อน จึงเกิดธาตุอื่นตามมาจนครบธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม และไฟ (รูปธรรม = ร่างกาย) แล้วจึงเกิดเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาน (นามธรรม = จิตใจ) รวมเรียกว่า “ชั้น 5” ซึ่งเริ่มครบองค์ประกอบเมื่ออายุครรภ์ประมาณ 5 เดือน จึงถือว่า “ชีวิตมนุษย์” ได้เกิดขึ้นแล้ว และด้วยอิทธิพลธรรมชาติ ได้แก่ ความร้อน ความเย็น ของภูมิอากาศตามฤดูกาลได้ทำให้ธาตุทั้ง 4 ของมนุษย์แต่ละคนแตกต่างกันไป^[1,2] และเริ่มมีอิทธิพลตั้งแต่ในครรภ์มารดา จนกระทั่งถึงช่วงวันที่ได้คลอดมาเป็นทารก ปัจจัยที่มีอิทธิพลจากพลังงานดวงดาวต่างๆ ที่ส่งผลต่อโลก ล้วนเป็นปัจจัยที่สนับสนุนต่อธาตุของร่างกายมนุษย์ให้มีความแตกต่างโดยกำเนิด ก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลตามธาตุหลักที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ซึ่งธาตุหลักนี้เรียกว่า “ธาตุเจ้าเรือน” หมายถึง องค์ประกอบของธาตุทั้ง 4 ที่รวมกันอย่างปกติแต่จะมีธาตุอย่างใดอย่างหนึ่งเด่น หรือมากกว่าธาตุอื่นๆ ซึ่งจะเป็นบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิด หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธาตุกำเนิด” ซึ่งภายหลังอาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากพฤติกรรมการเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม^[3]

“ธาตุเจ้าเรือน” หรือ “ธาตุกำเนิด” เป็นข้อมูลสำคัญที่แพทย์แผนไทยสามารถนำมาใช้วิเคราะห์เรื่องภาวะสมดุลของธาตุ ร่วมกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพได้^[4,5]

“ธาตุเจ้าเรือน” ในตำราทางการแพทย์แผนไทย

ในพจนานุกรมศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย^[6] ได้ให้ความหมายของคำว่า “ธาตุกำเนิด” หมายถึง ธาตุที่มาพร้อมกับกำเนิดของแต่ละคน แบ่งตามเดือนทางจันทรคติที่เริ่มปฏิสนธิในท้องแม่ได้เป็น

4 ประเภท คือ ผู้ที่ปฏิสนธิในเดือน 5, 6 และ 7 จะมีธาตุกำเนิดเป็นธาตุไฟ

ผู้ที่ปฏิสนธิในเดือน 8, 9 และ 10 จะมีธาตุกำเนิดเป็นธาตุลม

ผู้ที่ปฏิสนธิในเดือน 11, 12 และ 1 จะมีธาตุกำเนิดเป็นธาตุน้ำ

ผู้ที่ปฏิสนธิในเดือน 2, 3 และ 4 จะมีธาตุกำเนิดเป็นธาตุดิน, **ธาตุเจ้าเรือน** ก็เรียก

(ข้อมูลส่วนนี้มีการอ้างอิงองค์ความรู้จากพระคัมภีร์ปฐมจินดาในตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ด้วย)

ในพระคัมภีร์ฉันทศาสตร์^[7] กล่าวถึงธาตุกำเนิดของกุมาร กุมารี่ สัมพันธ์กับวันเกิดดังนี้

หนึ่งคลอดมาจากครรภ์ ะวีวัน เสาร์ เตโช มีเปนอาทิ ศะติ ครูปถวี อังการมีวาโย พุฒ อาโป ศุกรด้วย ธาตุนี้ม้วยกับตน โรคระคนทั่วไป ปฤक्षाใช้จ้งมัน ฤดูนั้นเข้าจับ อายุกับเพลลา เดือนวันมาประมวณ จึ่งใคร่ครวญด้วยโทษ ไนยหนึ่งโสไตไชนั้น แหกซ้ำกันบางที วาโยตีเจือกัน เสมหะนั้นกับดี เสมหะมีกับลม ใครให้สมอย่าเบา อย่าฟังเขาผู้อื่น คัมภีร์ยีนเปนแน่ กำหนดแก่เจ้าเรือน อายุเดือนวันเพลลา กำเริบมาเปนแขก ใช้มาแขก อย่างกลัว ถึงมีนั้วขบเขา ถ้าใช้เจ้าเรือนไป ใช้แขกไม่อาจอยู่ อนึ่งเลี้ยงดูในไข้ พอยาได้จึ่งยา ไม่รู้อย่าควรทำ จักเกิดกรรมเกิดโทษ

แปลความหมายได้คือ ผู้ที่เกิดวันใดจะมีลักษณะของธาตุนั้นกระทำโทษให้เจ็บป่วยได้ง่ายแบ่งได้เป็น

ผู้ที่เกิดวัน อาทิตย์ และ เสาร์ จะมีธาตุกำเนิดเจ้าเรือนเป็นธาตุไฟ

ผู้ที่เกิดวัน จันทร และ พฤหัสบดี จะมีธาตุกำเนิดเจ้าเรือนเป็นธาตุดิน

ผู้ที่เกิดวัน อังการ จะมีธาตุกำเนิดเจ้าเรือนเป็นธาตุลม

ผู้ที่เกิดวัน พุศ และ ศุกร จะมีธาตุกำเนิดเจ้าเรือนเป็นธาตุน้ำ

ในคัมภีร์สมุฏฐานวินิจัย^[7,8] ทางกรแพทย์แผนไทยอธิบายความสำคัญของดวงอาทิตย์ไว้ในเรื่องการวินิจฉัยปัญหาสุขภาพตามความผิดปกติของธาตุทั้ง 4 ดิน/น้ำ/ลม/ไฟ จำแนกความผิดปกติเป็นกำเริบ/หย่อน/พิการ ตามตำแหน่งของดวงอาทิตย์ในท้องจักรราศี โดยระบุว่าบุคคลที่เกิดในราศีนั้นๆ มีธาตุใดเป็นเจ้าเรือน และมีพื้นฐานหรือแนวโน้มที่จะเป็นโรคใด

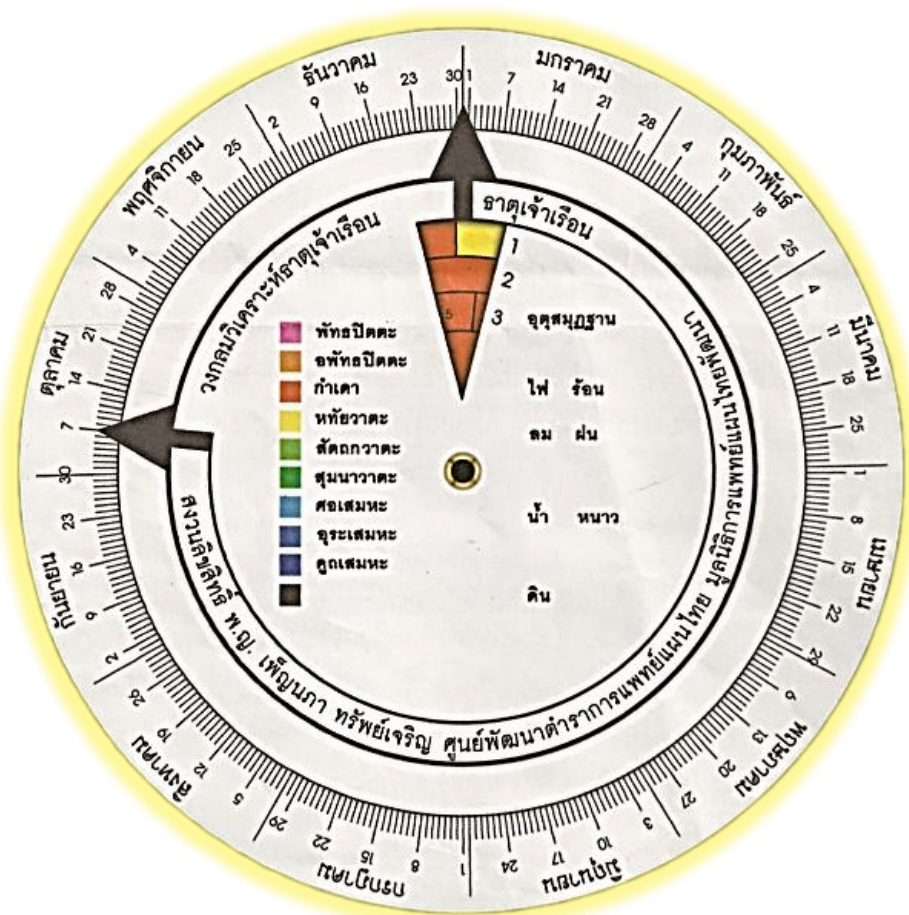
ธาตุประจำราศี	ความผิดปกติของธาตุ		
	กำเริบ	หย่อน	พิการ
ไฟ	เมษ	สิงห์	ธนู
ดิน	พฤษภ	กันย์	มังกร
ลม	เมถุน	ตุลย์	กุมภ์
น้ำ	กรกฎ	พิจิก	มีน

รูปภาพ : ตารางแสดงตำแหน่งดวงอาทิตย์ในจักรราศีจำแนกตาม ธาตุประจำราศีและความผิดปกติของธาตุ^[8]

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพประชาชน ด้วย “ธาตุเจ้าเรือน”

"ธาตุเจ้าเรือน" มี 2 ลักษณะ คือ ธาตุเจ้าเรือนเกิด ซึ่งจะเติบโตตาม วันเดือนปีเกิด และธาตุเจ้าเรือน ปัจจุบัน ที่พิจารณาจากบุคลิกลักษณะ อุปนิสัยและภาวะด้านสุขภาพ เมื่อธาตุทั้งสี่ในร่างกายสมดุล บุคคลจะแข็งแรงไม่เจ็บป่วย แต่หากขาดความสมดุลมักเกิดความเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากจุดอ่อนด้านสุขภาพของแต่ละบุคคลตามเรือนธาตุที่ขาดความสมดุลนั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาความเจ็บป่วยที่อาจเกิดขึ้น การปรับพฤติกรรมกรบริโภคอาหารของแต่ละคนในชีวิตประจำวัน โดยใช้รสของอาหารที่เป็นยามาปรับสมดุลของร่างกายเพื่อป้องกันความเจ็บป่วย^[9]

ความรู้ในคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความผิดปกติของ ธาตุทั้ง 4 เกี่ยวข้องกับ ตำแหน่งของดวงอาทิตย์ที่สถิตอยู่ในจักรราศี เมื่อนำข้อสรุปนี้มาพิจารณาร่วมกับสมมติฐานที่ว่าผู้ที่เกิดในราศีใดย่อมมีธาตุประจำราศี นั้นเป็นเจ้าเรือน และมักมีแนวโน้มเจ็บป่วยด้วยธาตุนั้นๆ กำเริบ หย่อน หรือพิการ เพื่อให้สะดวกต่อการใช้วิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือนได้ด้วยตนเองจึงเป็นที่มาของการพัฒนานวัตกรรมอุปกรณ์จากองค์ความรู้ที่เรียกว่า “วงกลมตรวจวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือน” (พัฒนาโดย พญ.เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ)^[10]

รูปภาพ : วงกลมตรวจวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือนตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

วงกลมวิเคราะห์สุขภาพตามธาตุเจ้าเรือน

คำอธิบายการใช้แผ่นวงกลมวิเคราะห์สุขภาพตามหลักการทฤษฎีการแพทย์แผนไทย^[10]

แผ่นหมุนวงกลมนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นด้วยแพทย์หญิงเพ็ญภา ทรรศัยเจริญ ในขณะที่ปฏิบัติราชการในตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี กระทรวงสาธารณสุข จากประสบการณ์การศึกษาทฤษฎีการแพทย์แผนไทย เป็นการพัฒนาทฤษฎีการแพทย์แผนไทย เพื่อวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือนและจุดอ่อนของสุขภาพ

ส่วนประกอบ แผ่นหมุนวงกลมประกอบด้วยแผ่นวงกลม 3 ขนาด คือ

แผ่นที่ 1 (แผ่นใหญ่)

ด้านหน้า แสดงข้อมูลวันที่และเดือนในรอบ 1 ปี

ด้านหลัง แสดงข้อมูลสำหรับเลือกวันเดือนปีตามสุริยคติในจันทรคติประจำปีเกิดแต่ละปีและเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการวิเคราะห์ จึงเทียบเป็นวันเดือนปีสากลที่ตรงกับปีเกิด (ข้อมูลนี้ได้จากการนำหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทย ในพระคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย เปรียบเทียบกับปฏิทิน 100 ปี)

แผ่นที่ 2 (แผ่นกลาง)

แสดงข้อมูลตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทยโดยใช้เป็นรหัสสี ซึ่งระบุถึงธาตุเจ้าเรือนหลักธาตุเจ้าเรือนรอง และธาตุสมุฏฐาน

ช่องหมายเลข 1 ของแผ่นที่ 3 แสดงธาตุเจ้าเรือนหลัก

ช่องหมายเลข 2 และ 3 ของแผ่นที่ 3 แสดงธาตุเจ้าเรือนรอง และพิภคสมุฏฐานโรคตามธาตุต่างๆ โดยช่องที่ 3 มีหมายเลขกำกับ 1 ถึง 18

ช่องในสุด (ไม่มีเลขกำกับ) แสดงธาตุสมุฏฐาน

แผ่นที่ 3 (แผ่นเล็ก)

มีลูกศร 2 อัน ลูกศรด้านซ้าย ใช้ชี้กำหนดวันเดือนปีเกิดของผู้ต้องการตรวจลูกศร ด้านขวาอยู่ตรงกับช่องว่าง เป็นตัวชี้บอกให้ทราบวันปฏิสนธิของผู้นั้น ช่องว่างจะมองทะลุไปยังแผ่นที่ 2 เห็นเป็นแถบสีต่างๆ แบ่งเป็นช่องต่างๆ ซึ่งมีหมายเลข 1, 2, 3 กำกับโดยมีรายละเอียดบนแผ่นวงกลมที่ 3 นี้ ซึ่งมีคำกำกับให้ทราบว่า รหัสสีต่างๆ นั้นใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

ธาตุไฟ

- สีชมพู** แทน พัทธปัตตะ หมายถึง ดินในฝัก เป็นโรคที่เกี่ยวกับระบบน้ำดีภายในถุงน้ำดี และในตับ เช่น ตับอักเสบ ถุงน้ำดีอักเสบ หรือนิวในถุงน้ำดี เป็นต้น
- สีส้ม** แทน อพัธปัตตะ หมายถึง ดินนอกฝัก เป็นโรคที่เกี่ยวกับน้ำดีภายในร่างกาย เช่น การทำงานของน้ำดีในระบบย่อยอาหาร ธาตุพิการอาหารไม่ย่อย ดีซ่าน เป็นต้น
- สีแดง** แทน กำเดา หมายถึง เปลวความร้อน ความร้อนภายในร่างกาย ภาวะที่ทำให้เกิดอาการไข้และตัวร้อน และสีแดงเป็นสีที่ใช้แทนธาตุไฟ ซึ่งตรงกับฤดูร้อน

ธาตุลม

1. **สีเหลือง** แทน หทัยวาตะ หมายถึง ลมที่เกี่ยวข้องกับการเต้นของหัวใจ จิตใจ สภาพอารมณ์ ทำให้เกิดการแปรปรวนของอารมณ์ได้ และสีเหลืองเป็นสีที่ใช้แทนธาตุลม ซึ่งตรงกับฤดูฝน
2. **สีเขียวอ่อน** แทน สัตถกวาตะ หมายถึง ลมอันแหลมคมคมดั่งศาสตราวุธ เกี่ยวข้องกับระบบประสาทต่างๆ และเส้นเส้นเลือดฝอย โรคเกี่ยวกับเส้นเลือดฝอยแตก ตีบตัน หรือเป็นอัมพาต
3. **สีเขียวแก่** แทน สุมนาวาตะ หมายถึง ลมจากหัวใจและหลอดเลือดใหญ่กลางลำตัว ได้แก่ หัวใจ เส้นเลือดแดงใหญ่ เป็นต้น จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องความดันโลหิตในร่างกาย โรคหัวใจ เป็นต้น

ธาตุน้ำ

1. **สีฟ้า** แทน ศอเสมหะ หมายถึง โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจส่วนบน เมื่อกินในลำคอ หลอดลมตอนต้น เช่น มีเสมหะ ไช้ส ไข้หวัด เป็นต้น และสีฟ้าเป็นสีที่ใช้แทนธาตุน้ำ ซึ่งตรงกับฤดูหนาว
2. **สีน้ำเงิน** แทน อุระเสมหะ หมายถึง โรคที่เกี่ยวข้องกับทรวงอกและปอด เป็นเสมหะ น้ำย่อยในกระเพาะอาหาร บริเวณช่วงกลางตัว เช่น หอบหืด หลอดลมอักเสบ ปอดบวม โรคกระเพาะอาหารอักเสบ เป็นต้น
3. **สีม่วง** แทน คูธเสมหะ หมายถึง โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินอาหารส่วนปลาย เมื่อกินในลำไส้ น้ำในกระเพาะปัสสาวะ เช่น ท้องเสีย บิดมูกเลือด ริดสีดวงทวาร กระเพาะปัสสาวะอักเสบ ปัสสาวะผิดปกติ เป็นต้น

ธาตุดิน

สีดำ เป็นสีที่ใช้แทนธาตุดิน ได้แก่แก้ววาระต่างๆ เช่น กล้ามเนื้อ มดลูก หัวใจ กระดูก เป็นต้น

วิธีการใช้

1. กำหนดวันเดือนปีตามสุริยคติในจักรราศีประจำปีเกิดของผู้ต้องการตรวจวิเคราะห์ โดยพลิกไปดูด้านหลังของแผ่นวงกลมที่ 1 ผู้ต้องการตรวจเกิดปี พ.ศ. ไต่ก็ดูที่ปี พ.ศ. นั้น ว่าตรงกับวันที่และเดือนอะไร ยกตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ต้องการตรวจเกิดวันที่ 10 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2500 ก็ตรงกับวันที่ 16 เดือนมีนาคม
2. หมุนแผ่นวงกลมที่ 2 ให้ลูกศรชี้ตรงกับวันที่ 16 เดือนมีนาคม จับวงกลมวงที่ 1 และ 2 ให้อยู่กับที่ไม่ให้เคลื่อน
3. หมุนแผ่นวงกลมที่ 3 ให้ลูกศรด้านซ้ายมือชี้ตรงกับวันเดือนเกิดของผู้ต้องการตรวจ สมมติว่าผู้นั้นเกิดวันที่ 10 ธันวาคม ก็ให้ปลายลูกศรด้านซ้ายมือ (ด้านที่ไม่มีช่องแถบสี) ชี้ตรงกับวันที่ 10 ธันวาคม
4. อ่านผลที่ลูกศรด้านขวามือ (ด้านที่มีช่องแถบสี) จะแสดงถึงวันปฏิสนธิของผู้นี้ และมีช่องว่าง มองเห็นแถบสีต่างๆ ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงธาตุเจ้าเรือนของผู้นั้น สามารถอ่านผลโดยสรุปได้ดังนี้

ช่องหมายเลข 1 หมายถึงธาตุเจ้าเรือนหลัก ตรงกับสีดำ คือธาตุดิน

ช่องหมายเลข 2, 3 หมายถึงธาตุเจ้าเรือนรอง ตรงกับสีม่วง คือธาตุน้ำ

ช่องสุดท้าย (ถัดจากหมายเลข 3) หมายถึง อุดมสมบูรณ์ ตรงกับสีฟ้าคือ การเกิดโรค มักเป็นช่วงฤดูฝน และเพื่อขยายความให้เกิดความเข้าใจ ควรย้อนไปดูคำอธิบายความหมายของสีตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะทำให้ทราบจุดอ่อนของการเกิดโรค หรือปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บที่อาจจะพบได้ในแต่ละคน

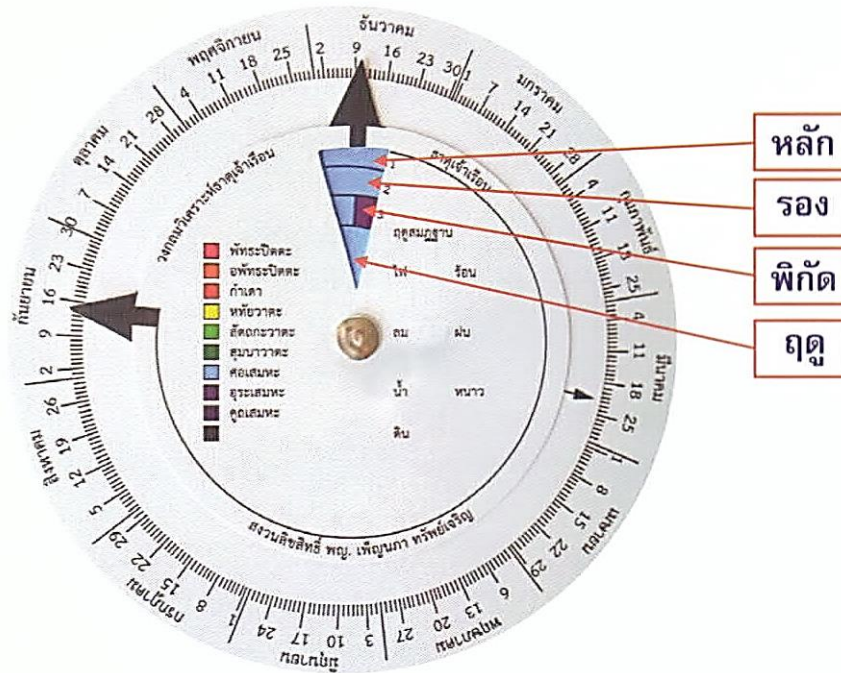
หลังจากรู้จัก ธาตุเจ้าเรือนของตนเองแล้ว ควรระมัดระวัง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นมูลเหตุเกิดโรค และรับประทานอาหารเช้าให้สอดคล้องกับธาตุเจ้าเรือนดังนี้

ธาตุดิน ควรรับประทานอาหารเช้าเน้นที่รสฝาด หวาน มัน เค็ม

ธาตุน้ำ ควรรับประทานอาหารเช้าเน้นที่รสเปรี้ยว ขม

ธาตุลม ควรรับประทานอาหารเช้าเน้นที่รสเผ็ดร้อน

ธาตุไฟ ควรรับประทานอาหารเช้าเน้นที่รสขม เย็น จืด

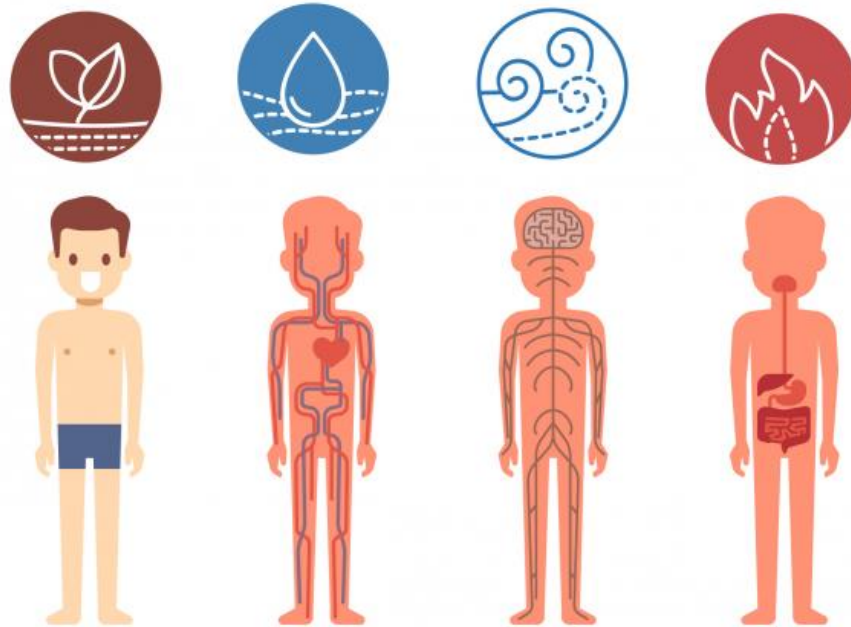

ธาตุเจ้าเรือนหลัก	สีดา=ธาตุดินสีชมพู=ธาตุไฟสีเหลือง=ธาตุลมสีฟ้า=ธาตุน้ำ	
ธาตุเจ้าเรือนรอง	สีชมพู/สีส้ม/สีแดง	=ธาตุไฟ
	สีเหลือง/สีเขียวอ่อน/สีเขียวแก่	=ธาตุลม
	สีฟ้า/สีม่วงอ่อน/สีม่วงแก่	=ธาตุน้ำ
พิภักฐาน	ปิตตะ	พิภักททปิตตะ =สีชมพู พิภักตทปิตตะ =สีส้ม พิภักท่าดา =สีแดง
	วาตะ	พิภักทหทัยวาตะ =สีเหลือง พิภักตสัดถกะวาตะ =สีเขียวอ่อน พิภักตสุนาวาตะ =สีเขียวแก่
	เสมหะ	พิภักตเสมหะ =สีฟ้า พิภักตอระเสมหะ =สีม่วงอ่อน พิภักตคุณะเสมหะ =สีม่วงแก่
ฤดูฐาน	ฤดูร้อน	=สีชมพู
	ฤดูฝน	=สีเหลือง
	ฤดูหนาว	=สีฟ้า

รูปภาพ : ตารางแสดงความหมายแถบสีวงกลมวิเคราะห์สุขภาพตามธาตุเจ้าเรือน^[10]

สรุปองค์ความรู้ "ธาตุเจ้าเรือน" ในการดูแลสุขภาพ

ทฤษฎีพื้นฐานของการแพทย์แผนไทยนั้นกล่าวไว้ว่า **ร่างกายมนุษย์ประกอบไปด้วยธาตุต่างๆ ประกอบรวมกัน โดยมีธาตุหลัก 4 ธาตุ ได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม และธาตุไฟ** ก่อให้เกิดเป็นระบบกายวิภาคศาสตร์และสรีระวิทยาที่เป็นปกติ^[11]

รูปภาพ : แสดงความสัมพันธ์ธาตุทั้ง 4 กับการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย^[12]

นอกจากนี้ทฤษฎีการแพทย์แผนไทยยังมีหลักการว่า **การรักษาความสมดุลของการทำงานของธาตุต่างๆ นั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง** โดยหากธาตุใดธาตุหนึ่งมีการทำงานที่ผิดปรกติหรือเสียความสมดุลทั้งการทำงานที่มากเกินไปและน้อยเกินไป (กำเริบ หย่อน และพิการ) ด้วยเหตุใดก็ตาม เช่น อายุที่เพิ่มขึ้น มลภาวะ อาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น เป็นเหตุให้เกิดการเจ็บป่วยตามลักษณะหน้าที่ของธาตุนั้นได้^[11]

ธาตุเจ้าเรือนจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดลักษณะรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ พฤติกรรม และสุขภาพของบุคคลนั้นๆ ได้แก่

- ธาตุดิน : เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของร่างกาย เช่น กระดูก กล้ามเนื้อ ผิวหนัง อวัยวะส่วนต่างๆ
- ธาตุน้ำ : เกี่ยวข้องกับของเหลวในร่างกาย เช่น น้ำเลือด น้ำลาย น้ำเหลือง
- ธาตุลม : เกี่ยวข้องกับระบบการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การหายใจ ประสาทสัมผัส
- ธาตุไฟ : เกี่ยวข้องกับกระบวนการเผาผลาญพลังงาน การย่อยอาหาร อุณหภูมิร่างกาย

การเข้าใจลักษณะของธาตุเจ้าเรือนในแต่ละบุคคลจะช่วยให้แพทย์แผนไทยสามารถวินิจฉัยและแนะนำการดูแลสุขภาพได้ตรงตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการแพทย์แผนไทย. การแพทย์แผนไทยกับการดูแลสุขภาพ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2544.
2. กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. คู่มือประชาชนในการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าสินค้าในพระบรมราชูปถัมภ์; 2547.
3. กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. คู่มือวิธีการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. นนทบุรี: กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย; 2553.
4. อลงกต สิงห์โต, อุไรภรณ์ บุรณสุขสกุล และนริศา เรืองศรี. การศึกษาพฤติกรรมการรับประทานอาหารตามธาตุเจ้าเรือนที่มีผลต่อประวัติการเจ็บป่วยตามธาตุเจ้าเรือนของตนเอง. *Thammasat Medical Journal* 2019;19:116-126.
5. อภิรัช ประชาสุภาพ และมนฤดี กิรติพรานนท์. ความสามารถของธาตุเจ้าเรือนในการบ่งบอกชื่ออาการของโรคในประชาชนเขตประเทศกรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการระดับชาติ DPU Wellness Summit 2023 H.E.A.T. International Congress on Anti-Aging Medicine ครั้งที่ 7; วันที่ 17-19 สิงหาคม 2566; มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
6. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. พจนานุกรมศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.2559. นนทบุรี: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ; 2560.
7. มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิม, โรงเรียนอายุรเวทธารัง สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. ตำราการแพทย์ไทยเดิม (แพทยศาสตร์สงเคราะห์ ฉบับอนุรักษ์) เล่มที่1 ฉบับชำระ พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: ศุภนิชการพิมพ์; 2550.
8. วัฒนา ชยธวัช และคณะ. ความสัมพันธ์ระหว่างราศีเกิดกับโรคและความผิดปกติของธาตุตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย. *วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก* 2562;17:106-117.
9. กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการแพทย์แผนไทย. ธาตุเจ้าเรือน. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าสินค้าในพระบรมราชูปถัมภ์; 2554.
10. เพ็ญภา ททรัพย์เจริญ และคณะ. คู่มือการใช้วงกลมตรวจวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือน ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: ฮีลเฮลท์ เมดิซิน; 2552.
11. Disayavanish C, Disayavanish P. Introduction of the treatment method of Thai traditional medicine: its validity and future perspectives. *Psychiatry Clin Neurosci* 1998;52:334-7.
12. จินตวัน เอิรัมย์. การทำงานของร่างกาย [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 21 สิงหาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://jintawanherb.com/การทำงานของร่างกาย/>